

**МОТИВАЦИЯ ЗА ИЗБОР НА ПРОФЕСИЯТА „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“ ПРИ
СТУДЕНТИ ВЪВ ФИЛИАЛ „ПРОФ.Д-Р.И.МИТЕВ“– ГР. ВРАЦА**

Петя Аспарухова, Галя Янкова, Елка Владимирова

*Филиал “Проф. д-р. И. Митев” към МУ – София, 3000, гр. Враца, България
email: asparuhova_pa@abv.bg*

**MOTIVATION FOR CHOICE OF "NURSE" PROFESSION FOR STUDENTS IN
AFFILIATE "PROF. DR. I. MITEV" - VRATSA**

Petya Asparuhova, Galya Yankova, Elka Vladimirova

*Affiliate "Prof. Dr. I. Mitev" at MU - Sofia, 3000, Vratsa, Bulgaria
email: asparuhova_pa@abv.bg*

Summary: The article analyzes the motivation for choosing the "nurse" profession by students. The aim of this work is to study the attitudes and motives that influence the students' choice of profession. Starting point are the needs that constitute "material and spiritual conditions necessary for human existence and development."

Objective: To explore attitudes and motives influencing the choice of profession for, concerning the choice of future profession.

Materials and Methods: An anonymous survey was carried out among 60 students in "nurse" specialty - I, II and III course in Affiliate "Prof. Dr. I. Mitev" Vratsa. The study was carried out in March, April 2014. For the purpose documentary and sociological methods are used. The survey data was statistically processed.

Conclusions: Hopefully a leading motivation factor for the students in „nurse" specialty concerning choice of profession is humanity 26.64%. More than half of the students - 68.74% regularly attend the lectures and practices, which is indicative for their interest in the educational content. A basic motive for the students in their choice for workplace is improvement of professional knowledge and skills in the hospital 56.2%. The results show that there are higher levels of moderate academic motivation among students at the end of their third course of education 57.0%.

Keywords: *motivation, students, choice of profession.*

Въведение: Мотивирането на хората е сложна творческа дейност. Всеки индивид е уникална комбинация от генетичен потенциал, личностови социални качества, потребности, ценности и мотиви (3). Отправна точка на мотивацията са потребностите, които представляват „материални или духовни условия, които са необходими за съществуването и развитието на човека“(1).

Мотивацията е съвкупност от психически процеси, определящи силата и посоката на поведението, предизвикващи насочването и поддържането на доброволни и целенасочени действия. Въпросът за мотивацията звучи особено актуално днес, в условията на здравна реформа. Професионалният избор и последващата реализация на бъдещият специалист е важен момент в живота. Той е предпоставка за високи професионални успехи, лично удовлетворение и обществен просперитет(2).

Професионалният избор на младите хора към този момент е един доста актуален проблем, поради липсата на достатъчно информация за професионалните направления, както и мотивацията на младите хора за израстване в професионалната йерархия в съвременното общество, търсенето на пазара на труда и редица други фактори (6).

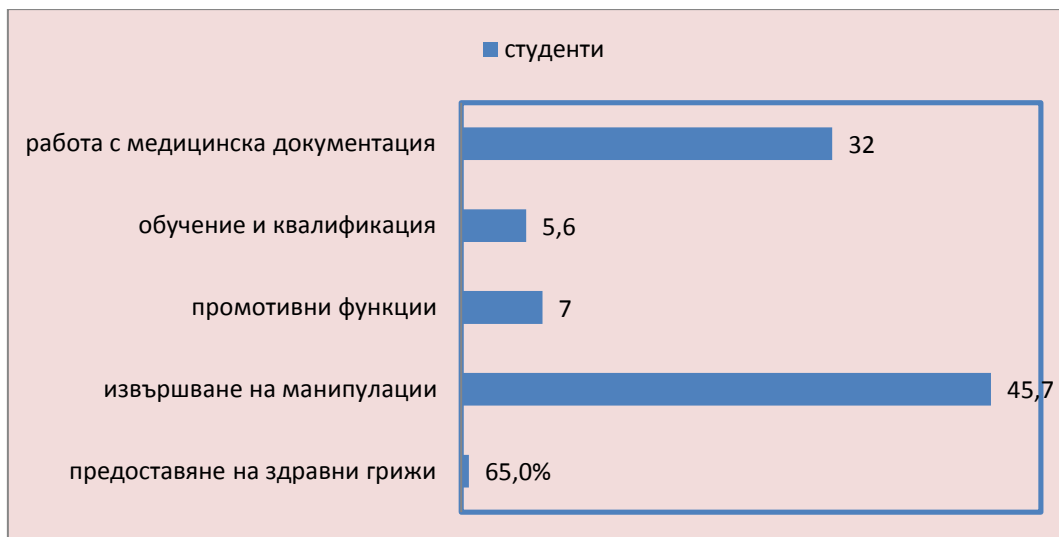
Медицинските сестри са важен и ценен ресурс на здравеопазната ни система. Проучването на професионалната ориентация и мотивация на бъдещите медицински сестри е важно не само от гледна точка на избора на професия „медицинска сестра“, но и от гледна точка на адекватен избор на начален старт в кариерата(5).

Цел: Да се изследват нагласите и мотивите, влияещи върху професионалния избор на студенти специалност „медицинска сестра“ във Филиал „Проф.д-р.И.Митев“– гр. Враца, относно избора на бъдеща професия.

Материали и методи: Проведено е анонимно анкетно проучване сред 60 лица – студенти специалност „медицинска сестра“ – I, II и III курс във Филиал „Проф.д-р.И.Митев“– гр. Враца. Проучването е направено през месец март, април на 2014 г. За целта са използвани документален и социологически метод. Данните от проучването са обработени статистически.

Резултати и анализ: Най-висок е дялът на студентите специалност „медицинска сестра“ от първи семестър на обучение – 45,0%, следвани от тези в трети семестър – 37,0% и пети – 28,0%.

Обучението винаги има за резултат придобиването на нови знания и умения, които водят до по-високо качество и производителност на труда. За ефективното и резултатно обучение е необходима и мотивация. С изследването се установи до каква степен студентите са информирани относно професията „медицинска сестра“. Анкетирани бяха помолени да посочат функциите свързани с упражняването на професията. Най-висок е относителния дял на отговорилите предоставяне на здравни грижи – 65,0% и извършване на манипулации – 45,7%. От фиг.1 е видно, че много от важните функции на медицинската сестра са неглежирани. Процентът надхвърля сто при повече от един възможен отговор.

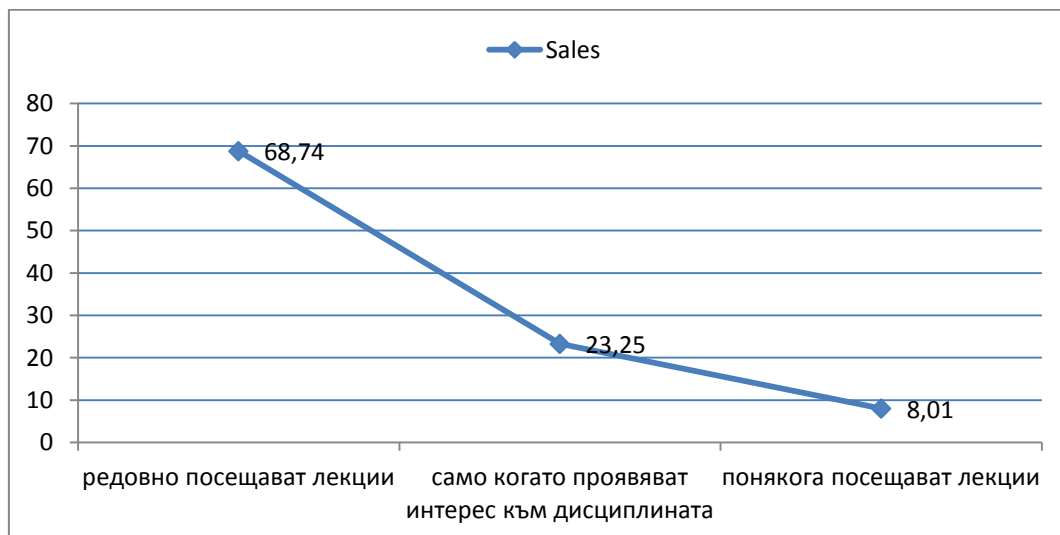
Фиг.1. Информираност на студентите за професията „медицинска сестра“.

Проучването установи не само вътрешната мотивация на студентите но и външните мотивиращи фактори. След обработка на получените резултати се установиха мотивите на за избор на професията „медицинска сестра“. Водещи са: хуманните съображения– 26,64%, социалното самочувствие – 18,46% и придобиването на нови знания – 13,87%. Останалите проценти са разпределени в: повишаване на квалификацията, кариерно развитие, конкурентно способност и по-високото заплащане. Резултатите говорят сами по себе си за високо мотивирани, отговорни личности, готови да упражняват тази прекрасна и трудна професия (фиг.2).

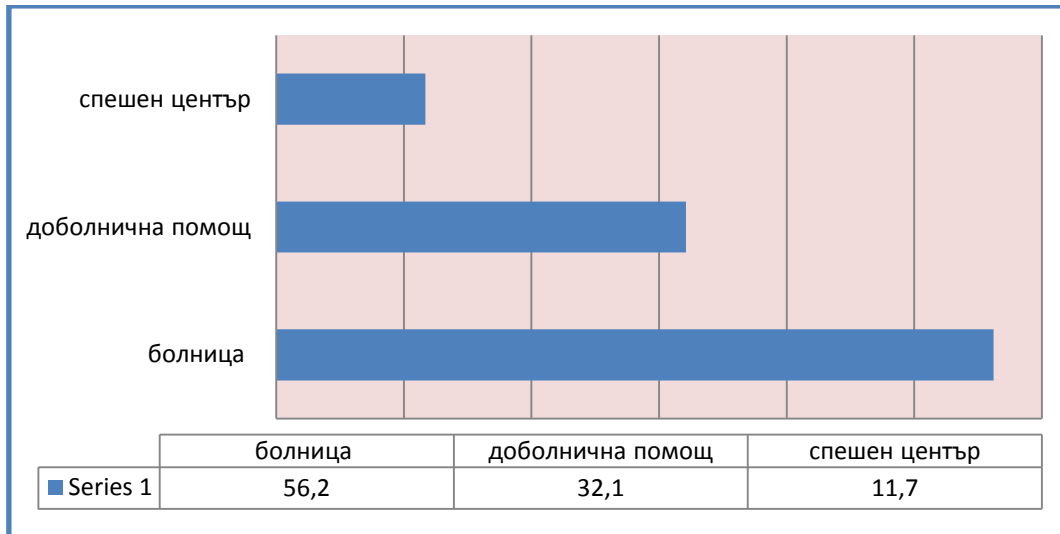
Фиг.2. Мотиви на студентите за избор на професията“медицинска сестра“

Нивото на мотивация на отделните личности може да бъде повишено или понижено, в зависимост от учебната среда. Факторите, които могат да въздействат на мотивацията на студентите за учене са много: интерес към изучаваното образователно съдържание, възприемане полезността на учебната информация, желанието за реализация, самоувереност, самоуважение, постоянство и др. Анализът показва, че повече от половината студенти – 68,74% посещават редовно лекциите и упражненията, 23,25% – само когато проявяват интерес към изучаваната дисциплина и 8,01% – го правят само понякога (Фиг.3).

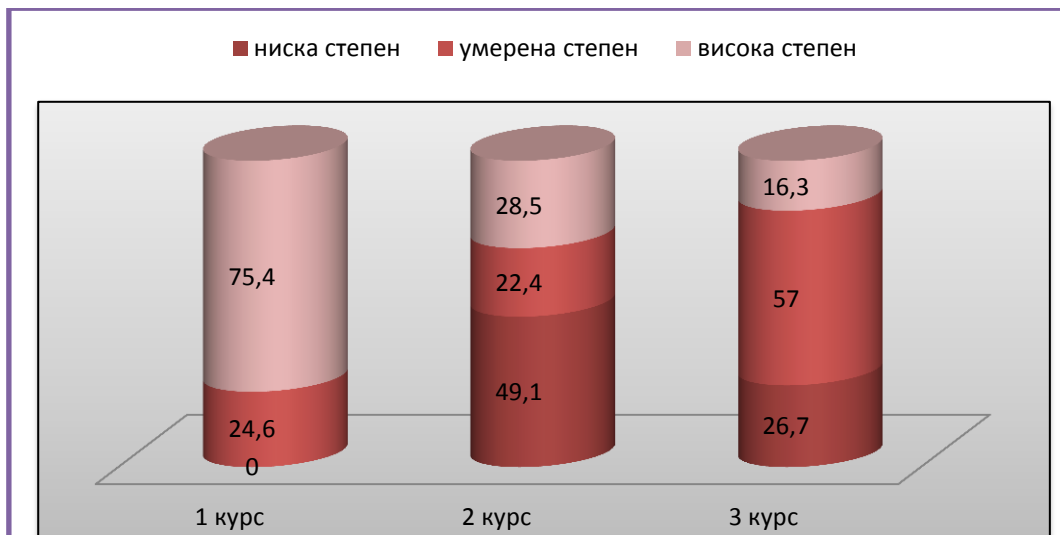
Фиг.3. Мнение на студентите за посещението на лекциите

В анкетата бе предоставена възможност на студентите да обяснят мотивите си за избор на съответно работно място. Най-голям е относителния дял на желаещите да работят в болница – 56,2%, като посочват, че така ще усъвършенстват професионалните си знания и умения. Други 32,1% мотивират избора си за работа в доболничната помощ с липсата на нощни дежурства и по-малкия стрес. Най-малко студенти желаят да работят в спешен център, защото се „плашат от динамиката“ – 11,7 (Фиг.4).

Фиг.4. Мотиви на студентите за работа в здравеопазните сектори

Получените резултати показват, че студентите от изследваната специалност, постъпват за обучение високо мотивирани (75,4% – високо мотивирани и 24,6% – умерено мотивирани), като с преминаването им в по-горен курс равнището на високата академична мотивация спада във втори курс (49,1% – ниска степен на мотивация, 28,5% – висока степен и 22,4% – умерена мотивация) и постепенно се трансформира в по-високи стойности на умерена академична мотивация в края на трети курс (57,0% – умерена степен, 26,7% – ниска степен и 16,3% – висока степен на мотивираност, (Фиг.5).

Фиг.5. Степен на мотивираност на студентите

Изводи:

1. Обнадеждаващ е факта, че за студентите от специалност „медицинска сестра“ водещ мотивиращ фактор при избор на професията са хуманните съображения – 26,64%.
2. Повече от половината студенти – 68,74% посещават редовно лекции и упражнения, което е показателно за интерес към изучаваното образователно съдържание.
3. Основен мотив на студентите при избор на месторабота е усъвършенстването на

професионалните знания и умения в болницата – 56,2%.

Литература:

1. Атанасова, А., Тончева, С., Варнева, М. Мотивиращи фактори в професионалната дейност на зъботехника. Управление и образование. Том XI(5), Бургас., 2015, с.16.
2. Бонинска, Н., Петкова, Р., Гагова, П. Проучване мотивацията за избор на професия“рентгенов лаборант“ в МК“Й. Филаретова“ София. Сборник доклади и резюмета, Плевен., с.22.
3. Борисов, В.Здравен мениджмънт. Новата азбука на здравния мениджмънт, София, 2009, с.138.
4. Борисова, М. Актуални проблеми при профилактика на деменцията. Science & Technologies. Medicine, Volume IV, Number 1, 2014. с. 282-285.
5. Георгиева, А., Нури, Н. Мотиви за професионална ориентация на студентите медицински сестри. Сборник доклади и резюмета Плевен, 2013 г., с.185.
6. Димитрова, Р., Панайотов, Д. Професионалният избор на младите хора след придобиване на образование. <http://www.tu-sliven.com/DistanceEducation>.
7. Михайлова, И., Маринова, А., Добрилова, П. Арт-терапевтичната трудова дейност в процесите на социализация, ресоциализация и социална адаптация. Science & Technologies. Volume V, Number 1, 2015 Medicine, с.159-163.